



BIJLAGE I: EVALUATIE- ACTIVITEITEN 2024

van het EVALUATIEPLAN GLB 2023-2027



INHOUD

Evaluatie risicobeheer in de Vlaamse landbouwsector	2
Evaluatie van diversificatie- en verbredingsactiviteiten	3
Evaluatie (jaarlijkse) monitoring van de agrovoedingshandel	4
Evaluatie van het gebruik van plantaardige eiwitbronnen voor humane en diervoeding	5
Evaluatie van de evolutie in het gewasbeschermingsmiddelengebruik, watergebruik en (kunst)mestgebruik	6
Evaluatie van de evolutie van de biolandbouw sector	8
Opvolging monitoring openbare afval maatschappij (OVAM)	10
Evaluatie van de impact het GLB in het kader van MBAG	11
Evaluatie van de berekening en vormgeving van vergoedingen voor beheerovereenkomsten	12

EVALUATIE RISICOBEBEER IN DE VLAAMSE LANDBOUWSECTOR

1.1.1 Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit analyseren we het risicobeheer in de Vlaamse landbouwsector. We onderzoeken welke risico's er zijn, welke risicobeheerinstrumenten beschikbaar zijn, hoe landbouwers deze instrumenten gebruiken en wat de bijdrage van het GLB hieraan is. Een aantal output- en resultaatindicatoren vormen het uitgangspunt van de evaluatie. Eens er voldoende gegevens beschikbaar zijn uit de uitvoering van het GLB 2023-2027, worden deze data geanalyseerd en aangevuld met de risicobeoordeling voor de landbouwsector die in 2024 werd uitgevoerd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

1.1.2 Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD. 01 - Het bieden van steun met het oog op een leefbaar bedrijfsinkomen en veerkracht van de landbouwsector in de hele Unie

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 1: Bedrijfsinkomen, veerkracht en de bijdrage inkomenssteun

1.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan de veerkracht van de landbouwsector en het verzekeren van de economische duurzaamheid van de landbouwproductie?

Betrokken maatregelcluster:

- Sectorale interventies
- VLIF maatregelen

Maatregelen:

- 2.01 - GMO - groenten en fruit
- 3.20 - VLIF Innovatieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven
- 3.22 - VLIF Productieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven

EVALUATIE VAN DIVERSIFICATIE- EN VERBREDINGSACTIVITEITEN

1.1.3 Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit onderzoeken we de bijdragen van het GLB aan diversificatie- en verbredingsactiviteiten als vorm van risicobeheer. Hierbij richten we ons op korte ketens, de bio-sector en andere alternatieve verdienmodellen. De analyses zullen worden uitgevoerd op basis van studies uit 2024, aangevuld met de driejaarlijkse Statbel-indicatoren en het jaarlijkse bio-rapport.

1.1.4 Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD. 01 - Het bieden van steun met het oog op een leefbaar bedrijfsinkomen en veerkracht van de landbouwsector in de hele Unie
- SpD. 02 - Vergroting van de marktgerichtheid en het concurrentievermogen van landbouwbedrijven voor zowel de korte als de lange termijn, onder meer door meer aandacht voor onderzoek, technologie en digitalisering

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 1: Bedrijfsinkomen, veerkracht en de bijdrage inkomenssteun	1.1 - In hoeverre hebben GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren en stabiliseren van het landbouwincome? 1.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan de veerkracht van de landbouwsector en het verzekeren van de economische duurzaamheid van de landbouwproductie?
Evaluatiethema 2: Marktgerichtheid, concurrentie en ketenpositie	2.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren van de ketenpositie van de Vlaamse landbouwer?

Betrokken maatregelcluster:

- Sectorale interventies
- Ecoregelingen en AMKM
- VLIF maatregelen

Maatregelen:

- 1.09 - Voortzetting biologische landbouw
- 2.01 - GMO - groenten en fruit
- 3.04 - Omschakeling biologische landbouw

- 3.20 - VLIF Innovatieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven
- 3.22 - VLIF Productieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven

EVALUATIE (JAARLIJKSE) MONITORING VAN DE AGROVOEDINGSHANDEL

1.1.5 Omschrijving:

Deze evaluatieactiviteit gaat in op de handel van de agro-voeding. Hiervoor wordt voornamelijk geput uit een (jaarlijkse) monitoring van de agrovoedingshandel. De productiviteit van de drie productiefactoren (grond, arbeid en kapitaal) vormt eveneens onderdeel van deze evaluatie. Voor indicator met betrekking kapitaalproductiviteit wordt informatie aangevuld met data uit het LMN zoals onder meer de samenstelling van de activa en passiva, het eigen vermogen van bedrijven, de schuldgraad, enz. Eens er voldoende gegevens beschikbaar zijn uit de uitvoering van het GLB 2023-2027, worden deze gezamenlijk geanalyseerd en verwerkt in een specifiek evaluatieverslag.

1.1.6 Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD. 02 - Vergroting van de marktgerichtheid en het concurrentievermogen van landbouwbedrijven voor zowel de korte als de lange termijn, onder meer door meer aandacht voor onderzoek, technologie en digitalisering
- SpD. 03 - Verbeteren van de positie van de landbouwers in de waardeketen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 2: Marktgerichtheid, concurrentie en ketenpositie

- 2.1 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het concurrentievermogen en marktgerichtheid van de landbouwsector?
- 2.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren van de ketenpositie van de Vlaamse landbouwer?

Betrokken maatregelcluster:

Sectorale interventies

Maatregelen:

- 2.01 - GMO - groenten en fruit

EVALUATIE VAN HET GEBRUIK VAN PLANTAARDIGE EIWITBRONNEN VOOR HUMANE EN DIERVOEDING

1.1.7 Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit analyseren we de impact van het GLB-SP op het gebruik van plantaardige eiwitbronnen voor humane en diervoeding. Dit zal onder meer geanalyseerd worden op basis van het areaal eiwitteelten (per teelt), het aantal landbouwers, etc. Deze analyse wordt gebaseerd op monitoring in het kader van de eiwitstrategie.

De evaluatie kan aangevuld worden met monitoringsgegevens van externe databronnen (zoals Fediol of BFA) waardoor de resultaten en output ook gekaderd kunnen worden in een bredere Europese, Belgische of Vlaamse context. Eens er voldoende gegevens beschikbaar zijn uit de uitvoering van het GLB 2023-2027, worden deze gezamenlijk geanalyseerd en verwerkt in een specifiek evaluatieverslag.

1.1.8 Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.04 - Bijdragen tot matiging van en aanpassing aan klimaatverandering, onder meer door de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en meer koolstof vast te leggen, en duurzame energie te bevorderen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 3: Klimaat, milieu en biodiversiteit

3.2 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verminderen van de afhankelijkheid van externe eiwitten van de Vlaamse landbouwsector?

Betrokken maatregelcluster:

- Ecoregelingen en AMKM
- VLIF maatregelen

Maatregelen:

- 1.08 - Ecoteelten
- 3.02 - Ecoteelten
- 3.20 - VLIF Innovatieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven
- 3.22 - VLIF Productieve investeringen voor verdere verduurzaming op landbouwbedrijven

EVALUATIE VAN DE EVOLUTIE IN HET GEWASBESCHERMINGSMIDDELENGEBRUIK, WATERGEBRUIK EN (KUNST)MESTGEBRUIK

1.1.9 Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit onderzoeken we de evolutie in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, water en (kunst)mest en hun effect op de waterkwaliteit. Deze analyses zal gebeuren op basis van lopende monitoring in het kader van LMN/FADN, aangevuld met data uit de jaarlijkse monitoring van de biolandbouw. Deze analyses zullen uitgevoerd worden door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

1.1.10 Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.05 - Bevordering van de duurzame ontwikkeling en het efficiënte beheer van natuurlijke hulpbronnen zoals water, bodem en lucht, onder meer door de afhankelijkheid van chemische middelen te verkleinen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 3: Klimaat, milieu en biodiversiteit

3.4 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verbeteren en instandhouden van de waterkwantiteit en -kwaliteit op het Vlaamse platteland?

Betrokken maatregelcluster:

- Inkomensteunmaatregelen
- Ecoregelingen en AMKM

Maatregelen:

- 1.01 - Basisinkomensteun voor duurzaamheid
- 1.06 - Ecologisch beheerd grasland
- 1.07 - Organisch koolstofgehalte bouwland
- 1.08 - Ecoteelten
- 1.09 - Voortzetting biologische landbouw
- 1.10 - Bufferstroken
- 1.11 - Mechanische onkruidbestrijding
- 1.12 - Teelttechnische erosiebestrijdende technieken
- 1.13 - Gewasrotatie (Vruchtafwisseling met vlinderbloemigen)
- 1.14 - Precisielandbouw 1.0
- 1.15 - Precisielandbouw 2.0

- 3.02 - Ecoteelten
- 3.04 - Omschakeling biologische landbouw
- 3.05 - Meerjarige bloemenstrook fruit
- 3.07 - Onderhoud boslandbouwsystemen



Betrokken maatregelcluster:

- Ecoregelingen en AMKM

Maatregelen:

- 1.09 - Voortzetting biologische landbouw
- 3.04 - Omschakeling biologische landbouw



OPVOLGING MONITORING OPENBARE AFVAL MAATSCHAPPIJ (OVAM)

1.1.13 Omschrijving:

In deze evaluatieactiviteit analyseren we de voedselverliezen in de voedselketen. Deze analyses zal zich baseren op de monitoring door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de welke onder meer gevoed wordt door data van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

1.1.14 Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.09 - Beter inspelen door de landbouw van de Unie op de maatschappelijke verwachtingen inzake voedsel en gezondheid

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 6: Maatschappelijke verwachtingen inzake voedsel en gezondheid

6.3 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het verminderen van het voedselafval en het beter gebruik van reststromen?

Betrokken maatregelcluster:

- Sectorale interventies
- VLIF maatregelen

Maatregelen:

- 2.01 - GMO - groenten en fruit
- 3.25 - VLIF Investerings voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten

EVALUATIE VAN DE IMPACT HET GLB IN HET KADER VAN MBAG

1.1.15 Omschrijving:

Het Meetnet Biodiversiteit in het Agrarisch Gebied (MBAG) is een initiatief, uit de in de Beleidsnota 2019-2024, met als doel van om meer inzicht te krijgen in de biodiversiteit in agrarische landschappen.

Het MBAG-project bestaat uit verschillende deelprojecten, waaronder het Meetnet Agrarische Soorten (MAS), Cocreatie, MONIPOLLI (Monitoring bestuivers en andere insecten), Bodembiodiversiteit, Biologische Waarderingskaart (EVINBO), Voorbereiding Meetnetten Natuurlijk Milieu, Coördinatie, Statistische ondersteuning en Databeheer.

In deze evaluatieactiviteit wordt bekeken of de studies uit het MBAG-project gelinkt kunnen worden aan de maatregelen van het GLB-SP.

1.1.16 Situering

Criteria:

- Effectiviteit

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.06 - Bijdragen tot het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, tot versterking van ecosysteemdiensten en tot de instandhouding van habitats en landschappen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 3: Klimaat, milieu en biodiversiteit

3.6 - In hoeverre hebben de GLB-SP interventies bijgedragen aan het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies en het instandhouden van habitats en landschappen, inclusief de (genetische) diversiteit op landbouwerbedrijven

Betrokken maatregelcluster:

Ecoregelingen en AMKM

Maatregelen:

- Nog verder te bepalen

EVALUATIE VAN DE BEREKENING EN VORMGEVING VAN VERGOEDINGEN VOOR BEHEEROVEREENKOMSTEN

1.1.17 Omschrijving:

De studieopdracht heeft tot doel enerzijds de huidige vergoedingen van beheerovereenkomsten te optimaliseren, en anderzijds een verkenning op te zetten van alternatieve vergoedingsmechanismen van dit instrument. De opdrachtnemer evalueert de huidige parameters en methode voor het berekenen van de vergoedingen voor beheerovereenkomsten, onderzoekt de (on)mogelijkheid om hierbij rekening te houden met variabiliteit, identificeert en evalueert alternatieve vergoedingsmechanismen voor natuurvriendelijke landbouwpraktijken en toetst deze alternatieve mechanismen af bij een representatieve steekproef van landbouwers. Dit gebeurt met het oog op het opstellen van beleidsaanbevelingen voor het volgende GLB.

1.1.18 Situering

Criteria:

- Efficiëntie

Specifieke- en/of horizontale doelstelling:

- SpD.06 - Bijdragen tot het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, tot versterking van ecosysteemdiensten en tot de instandhouding van habitats en landschappen

Evaluatiethema('s) en -vra(a)g(en):

Evaluatiethema 3: Klimaat, milieu en biodiversiteit

10.2 - Kostenefficiëntie: In hoeverre werd de impact van de GLB-SP interventies bekomen met de laagste kosten?

Betrokken maatregelcluster:

- AMKM

Maatregelen:

- 3.08 - Beheerovereenkomsten bufferen en verbinden
- 3.09 - Beheerovereenkomsten KLE
- 3.10 - Beheerovereenkomsten soortenbescherming